

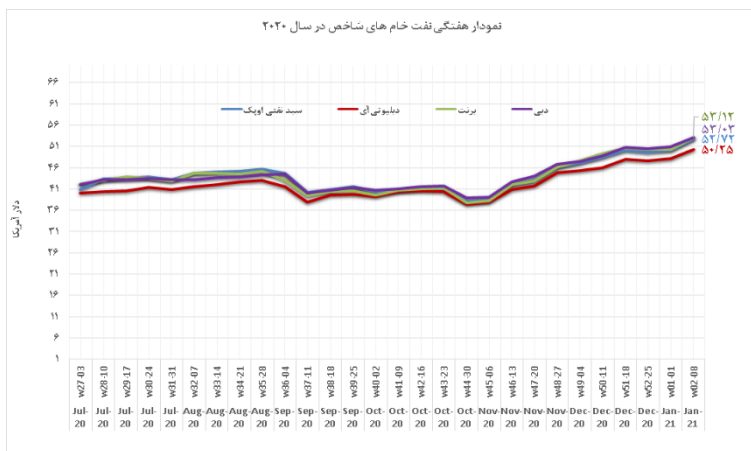
بررسی تحولات بازار نفت

روند قیمت‌ها

قیمت نفت‌خام‌های شاخص برنت، دبیوتی‌آی و دبی در هفته گذشته افزایش داشت. انتظارات خوش‌بینانه نسبت به تأثیر مثبت واکسن کرونا بر عادی شدن وضعیت فعالیت‌های اقتصادی در آمریکا و انتظار کاهش یک میلیون بشکه در روز عربستان در ماه‌های فوریه و مارس مهمترین عوامل تقویت کننده قیمت نفت خام بوده است. سطح ذخیره‌سازی نفت خام در هفته گذشته در آمریکا ۸ میلیون بشکه افزایش داشت و به ۴۸۵/۵ میلیون بشکه رسید. میزان خوراک نفت خام پالایشگاهی نیز در همین مدت ۸۹ هزار بشکه در روز افزایش داشت و به ۱۴/۳۸ میلیون بشکه بالغ گردید. نرخ بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها نیز با ۱/۳ واحد درصد از ۸۰/۷ درصد عبور کرد. بر اساس گزارش بیکر هیوز در هفته گذشته تعداد دکل‌های حفاری نفت در این مدت ۸ دستگاه افزایش داشت و مجموع دکل‌های حفاری نفتی در آمریکا به ۲۷۵ دستگاه رسید. این بیشترین تعداد دکل‌های حفاری از ماه مه ۲۰۲۰ تا کنون است.

نمودار (۱): قیمت نفت خام‌های شاخص برنت، دبیوتی‌آی، دبی و سبد نفتی اوپک

متوسط هفتگی منتهی به ۸ ژانویه ۲۰۲۱ (دلار در هر بشکه)

تغییرات هفتگی	متوسط هفته منتهی به ۸ ژانویه	روزانه ۸ ژانویه	
۲/۷۷	۵۳/۱۲	۵۵/۲۸	برنت موعددار
۲/۱۱	۵۰/۲۵	۵۲/۲۴	دبیوتی‌آی
۲/۰۳	۵۳/۰۳	۵۴/۵۰	دبی
۲/۵۴	۵۲/۷۲	۵۴/۳۹	سبد نفتی اوپک
۰/۶۶	۲/۸۷	۳/۰۴	اختلاف برنت و دبیوتی‌آی

منبع: دبیرخانه اوپک

تغییرات	هفته منتهی به ۲۰۲۱/۱/۱	هفته منتهی به ۲۰۲۰/۱۲/۲۵	
-۸	۴۸۵/۵	۴۹۳/۵	ذخیره‌سازی تجاری نفت خام آمریکا (میلیون بشکه)
۴/۵	۲۴۱/۱	۲۳۶/۶	ذخیره‌سازی بنزین (میلیون بشکه)
-۰/۰۱	۱۴/۲۲	۱۴/۲۳	خوراک پالایشگاهی (میلیون بشکه در روز)
۰/۲	۷۹/۳	۷۹/۱	ظرفیت بهره برداری پالایشگاهی (درصد)
-۰/۷۲	۲/۱۸	۲/۹۰	خالص واردات نفت خام (میلیون بشکه در روز)
-۰/۰۰۷	۳/۶۲۵	۳/۶۳۲	صادرات نفت خام (میلیون بشکه در روز)

منبع: اداره اطلاعات انرژی آمریکا

هدف عربستان از کاهش تولید نفت خام یک میلیون بشکه در روز

سیزدهمین اجلاس وزاراتی اوپک پلاس در شرایطی دنبال شد که اختلاف جدی بین کشورهای تولیدکننده در خصوص افزایش تولید ۵۰۰ هزار بشکه در روز مشابه ماه فوریه به وجود آمد و باعث شد تا در روز اول امکان تصمیم‌گیری مهیا نگردد. کشورهای روسیه و قزاقستان بر خلاف دیگر اعضا معتقد بودند بازار نفت در شرایط فعلی وضعیت مناسبی را برای افزایش تولید مذکور دارد و حفظ سهم بازار در بلندمدت مستلزم کنترل رشد قیمت‌های نفت است. در نهایت کشورهای روسیه و قزاقستان با استناد به افزایش داخلی مصرف نفت خام در فصل زمستان از اجلاس وزرای غیر اوپک مجوز ۷۵ هزار بشکه افزایش را در ماه‌های فوریه و مارس اخذ کردند. اما در جلسه رسانه‌ای وزیر نفت عربستان با اعلام کاهش یک میلیون بشکه در روز نفت خام در ماه‌های فوریه و مارس و رساندن تولید نفت خام به ۸/۱۲۵ میلیون بشکه در روز همه را متعجب کرد و قیمت‌های نفت ۵ درصد افزایش یافت. در خصوص کاهش مذکور دلایل اقتصادی متعددی مطرح شده است. برخی این کاهش تولید را به دلیل تعمیرات اساسی پالایشگاه‌های عربستان در ماه‌های آتی دانسته‌اند. اما مقایسه آمار تولید نفت خام عربستان در سه ماهه چهارم سال‌های مختلف با سه ماهه اول سال پس از آن تنها اختلاف ۳۰۰-۲۰۰ هزار بشکه در روز را نشان می‌دهد که نمی‌تواند توجیهی برای این امر باشد. برخی از کارشناسان حتی معتقد به این هستند که عربستان قصد دارد ذخیره‌سازی نفت خام خود را در ماه‌های آینده تا حدود زیادی تخلیه کند. لذا با وجود کاهش تولید نفت خام، عرضه آن برای عربستان کاهشی نخواهد داشت. روند تاریخی ذخیره‌سازی نفت خام عربستان و شرایط بازار چنین موضوعی را پشتیبانی نمی‌کند و عربستان توجیهی برای این اقدام در شرایط فعلی ندارد. گروهی از تحلیلگران این اقدام را تلاش عربستان برای حفظ قیمت‌های نفت دانسته‌اند، به این معنا که عربستان خواسته آثار منفی افزایش تولید نفت خام بر قیمت نفت به دلیل حضور احتمالی ایران در بازار نفت را به صورت پیش‌دستانه کنترل کند. به نظر می‌رسد این تحلیل‌چندان توجیه اقتصادی نداشته باشد. اگر عربستان نگران کنترل کاهش قیمت نفت به دلیل افزایش تولید اعضا بوده، چرا در واکنش به افزایش تولید یک میلیون بشکه در روز لیبی در دو ماه سپتامبر و اکتبر ۲۰۲۰ واکنشی نشان نداد و تنها بر ضرورت جبران اضافه تولید کشورها تأکید نمود. موضوع دوم در این رابطه واکنش پیش‌دستانه عربستان برای کاهش تولید نفت خام در دو ماه فوریه و مارس ۲۰۲۱ است. چرا عربستان پیش از اینکه تولید نفت خام ایران وارد بازار نفت شود، اقدام به چنین واکنشی کرده است؟ چرا منتظر افزایش تولید ایران و ارزیابی میزان این رشد تولید نفت خام در بازار نشده تا پس از آن واکنش مناسب و بهینه را طراحی کند؟ آنچه مشخص است با توجه به اطلاعات موجود تحلیل فنی این تصمیم کار ساده‌ای نیست و به نظر می‌رسد عربستان اهدافی

وزیر نفت عربستان با اعلام کاهش یک میلیون بشکه در روز نفت خام در ماه‌های فوریه و مارس و رساندن تولید نفت خام به ۸/۱۲۵ میلیون بشکه در روز همه را شکه کرد و قیمت‌های نفت ۵ درصد افزایش یافت.

سیاسی را از این تصمیم دنبال می‌کند. اما به هر ترتیب و فارغ از انگیزه‌های عربستان از چنین اقدامی، باید به این موضوع اشاره کرد که خارج شدن یک میلیون بشکه در روز از نفت خام عربستان از بازار نفت روند متوازن سازی بازار را تسریع کرده و باعث می‌شود تا ذخیره سازی‌های مازاد نفت خام با سرعت بیشتری تخلیه شود. فرآیندی که افزایش قیمت‌های نفت را نیز به دنبال خواهد داشت و امید را به تولیدکنندگان نفت شیل در آمریکا برای سال آینده میلادی تزریق می‌کند.

افزایش اندک عرضه نفت خام کشورهای غیر اوپک در سال ۲۰۲۱

تولید نفت خام کشورهای غیر اوپکی به ویژه کشورهای غیر اوپکی که در بیانیه همکاری شرکت ندارند از جمله مهم‌ترین متغیرهایی است که در بازار نفت و در ایجاد تعادل بازار نقش ایفا می‌کند. در این رابطه بر اساس پیش‌بینی نشریه PIW انتظار می‌رود تولید نفت کشورهای غیر اوپکی که در بیانیه همکاری مشارکت ندارند، در سال ۲۰۲۱ معادل یک میلیون بشکه در روز افزایش یابد. در این خصوص باید دید که چه میزان از یک میلیون بشکه افزایش نفت سهم نفت خام می‌باشد. در این رابطه بر اساس پیش‌بینی PIW به نظر می‌رسد سهم نفت خام بسیار محدود بوده و در حدود تنها ۲۰۰ هزار بشکه در روز باشد. از سوی دیگر قیمت‌های پایین نفت نیز تأثیر منفی قابل ملاحظه‌ای بر سرمایه‌گذاری در حوزه تولید نفت خام در کشورهای غیر اوپکی گذاشته است. علاوه بر این مسائل زیست محیطی و گسترش استفاده از فرآورده‌های پاک‌تر نیز منجر شده تا بخشی از سرمایه‌گذاری‌ها در جهت دوران گذار انرژی مصرف شود و تأثیری منفی بر میزان سرمایه‌گذاری در صنعت نفت داشته است. در میان کشورهای تولیدکننده نفت غیر اوپکی که در بیانیه همکاری مشارکت نداشتند، نقش کانادا و آمریکا از همه پررنگ‌تر است. انتظار می‌رود کانادا در سال ۲۰۲۱ بتواند ظرفیت تولید نفت خام خود را ۲۸۰ ه.ب.ر افزایش دهد و به میزانی برابر با قبل از شیوع ویروس کرونا برساند. علاوه بر این آمریکا که با کاهش تولید ۹۵۰ ه.ب.ر در سال ۲۰۲۰ مواجه شده بود، در سال ۲۰۲۱ تنها افزایش تولیدی معادل با ۱۱۵ ه.ب.ر را تجربه کند. از سوی دیگر از دیگر ویژگی‌های بازار نفت که بر اساس داده‌های اولیه قابل پیش‌بینی است، افزایش تقاضای نفت در سال آینده می‌باشد این در حالی است که همان طور که گفته شد، تولید نفت خام کشورهای غیر اوپکی که در بیانیه همکاری مشارکت ندارند نیز تنها در مجموع نفت خام و نفت معادل یک م.ب.ر افزایش خواهد یافت، لذا بسیاری از کارشناسان معتقدند که بر اساس تحلیل تراز بازار نفت این فرصتی مناسب برای کشورهای عضو اوپک پلاس است تا بتوانند سهم از دست رفته خود را از بازار نفت باز پس گیرند در این راستا پیش‌بینی می‌شود اوپک پلاس بتواند در مجموع ۷۰۰ هزار بشکه در روز نفت خام بیشتری را در بازار عرضه کند و همچنین سطح ذخیره سازی نفت خام روزانه

انتظار می‌رود تولید نفت کشورهای غیر اوپکی که در بیانیه همکاری مشارکت ندارند، در سال ۲۰۲۱ معادل یک میلیون بشکه در روز افزایش یابد که سهم نفت خام بسیار محدود بوده و در حدود تنها ۲۰۰ هزار بشکه در روز باشد.

یک و نیم میلیون بشکه در روز کاهش یابد و بازار نفت از این دو مجرا بتواند کمبود خود را جبران کند.

افزایش تقاضای نفت در کشورهای آسیایی

پیش‌بینی میزان افزایش تقاضای نفت در سال ۲۰۲۱ را می‌توان مهمترین ریسک بازار نفت در سال جاری در نظر گرفت. در این میان بر اساس اعلام نشریه PIW انتظار می‌رود کشورهای آسیایی نقش پررنگ‌تری را در افزایش تقاضای نفت در سال ۲۰۲۱ بازی کنند. در این رابطه انتظار می‌رود رشد تقاضای نفت کشورهای آسیایی از ۱/۳ م.ب.ر به ۲ م.ب.ر در سال ۲۰۲۱ برسد. در همین زمینه نشریه "اف‌جی‌ای" نیز پیش‌بینی خود را در خصوص تقاضای نفت و رشد تقاضای نفت در سال ۲۰۲۱ برای کشور آسیایی اعلام کرده که این پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که تقاضای نفت در کشورهای آسیایی در سال ۲۰۲۱ معادل ۱/۹ م.ب.ر افزایش یابد. در میان کشورهای آسیایی به نظر می‌رسد چین مهم‌ترین پیشران تقاضای نفت در سال ۲۰۲۱ باشد و بر اساس پیش‌بینی‌ها نیز انتظار می‌رود تقاضای نفت چین در سال جاری رشدی در حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار بشکه در روز را تجربه کند. علاوه بر این از دیگر نکات مهم که در تحلیل تقاضای نفت در میان کشورهای آسیایی نقش مهمی را بازی می‌کند، افزایش میزان ذخیره‌سازی‌های نفت در این کشورها طی ماه‌های اخیر است. در این رابطه بسیاری از کارشناسان معتقدند افزایش بی‌سابقه میزان ذخیره‌سازی نفت در کشورهای آسیایی که این اتفاق به ویژه در کشورهای غیر اوای‌سی‌دی رخ داده، می‌تواند در بازار نفت تأثیرات جدی داشته باشد. به عنوان مثال برخی معتقدند بخش قابل توجهی از این ذخیره‌سازی‌ها در این کشورها به عنوان ذخیره‌سازی استراتژیک در نظر گرفته خواهد شد که در این صورت نقش کمتری را در بازار نفت خواهد داشت، اما اگر این ذخیره‌سازی‌ها به عنوان ذخیره‌سازی تجاری در نظر گرفته شود، می‌تواند به عنوان ضربه‌گیر در بازار نفت نقش بازی کند.

انتظار می‌رود کشورهای آسیایی نقش پررنگ‌تری را در افزایش تقاضای نفت در سال ۲۰۲۱ بازی کنند. در این رابطه انتظار می‌رود رشد تقاضای نفت کشورهای آسیایی از ۱/۳ م.ب.ر به ۲ م.ب.ر در سال ۲۰۲۱ برسد.

منبع شرکت بیکر هیوز		جدول (۲): تعداد دکلهای حفاری فعال در آمریکا و کانادا		
تغییرات سالانه	تغییرات هفتگی	۲۰۲۱/۱/۸	۲۰۲۱/۱/۱	
				آمریکا
-۳۸۴	۸	۲۷۵	۲۶۷	تعداد دکلهای نفتی
-۳۵	۱	۸۴	۸۳	تعداد دکلهای گازی
-۴۱۹	۹	۳۵۹	۳۵۰	مجموع تعداد دکلهای آمریکا
				کانادا
-۶۷	۳۵	۵۳	۱۸	تعداد دکلهای نفتی
-۱۹	۲۳	۶۴	۴۱	تعداد دکلهای گازی
-۸۶	۵۸	۱۱۷	۵۹	مجموع تعداد دکلهای کانادا

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی